

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Θεσσαλονίκη, 30/9/2021

Αριθμός Απόφασης: 2441

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α8-ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ**

Ταχ. Δ/ση : Εγνατία 45-Θεσσαλονίκη
Ταχ. Κώδικας : 54630
Τηλέφωνο : 2313-333267
Fax : 2313-333258
E-Mail : ded.thess@aade.gr
Url : www.aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις:

α. του άρθρου 63 του ν. 4174/2013 (ΦΕΚ Α' 170), όπως τροποποιήθηκε ισχύει.

β. του άρθρου 10 της Δ.ΟΡΓ.Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 Απόφασης του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. (ΦΕΚ Β' 4738/26.10.2020) με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)».

γ. της ΠΟΛ 1064/12.04.2017 Απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΦΕΚ Β' 1440/27-04-2017).

δ. Του άρθρου έκτου, παράγραφος 4, της από 30/03/2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ Α' 75) όπως κυρώθηκε με το ν. 4684/2020 (ΦΕΚ Α' 86), της υπ' αριθ. Α 1049/2021 Κοινής Απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΦΕΚ Β' 984-12.03.2021), καθώς και των υπ' αριθ. Α.1273/2020 (ΦΕΚ Β' 5597/21.12.2020), Α.1241/2020 (ΦΕΚ Β' 4804/30.10.2020) και Α.1215/2020 (ΦΕΚ Β' 4254/30.09.2020) ομοίων κοινών αποφάσεων.

2. Την ΠΟΛ 1069/4-3-2014 Εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την υπ' αριθμόν Δ.Ε.Δ. 1126366 ΕΞ 2016/30-8-2016 (ΦΕΚ 2759/τ.Β'/01-09-2016) Απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».

4. Τη με ημερομηνία κατάθεσης 27/4/2021 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανή προσφυγή της του με Α.Φ.Μ., κατά: α) του υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2011, β) του υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020

εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2012, γ) του υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 και με αριθμό χρηματικού καταλόγου/... εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2013 και δ) της υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, οικονομικού έτους 2014, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης και τα προσκομιζόμενα με αυτήν σχετικά έγγραφα.

5. α) Το υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2011, β) το υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2012, γ) το υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 και με αριθμό χρηματικού καταλόγου/.... εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2013 και δ) την υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου, οικονομικού έτους 2014, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης.

6. Τις απόψεις της ανωτέρω Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης.

7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α8 – Επανεξέτασης όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

Επί της από 27/4/2021 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της του, με Α.Φ.Μ., η οποία κατατέθηκε εμπρόθεσμα και μετά την μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στον σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

Με το υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2011, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης, το οποίο εκδόθηκε με βάση την υπ' αριθ. 1^η τροποποιητική δήλωση της προσφεύγουσας, προέκυψε τελικό πιστωτικό ποσό ύψους 910,35€.

Με το υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2012, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης, το οποίο εκδόθηκε με βάση την υπ' αριθ. 1^η τροποποιητική δήλωση της προσφεύγουσας, προέκυψε σε βάρος της φόρος ύψους 72,42€.

Με το υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 και με αριθμό χρηματικού καταλόγου/.... εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2013, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης, το οποίο εκδόθηκε με βάση την υπ' αριθ. 1^η τροποποιητική δήλωση της προσφεύγουσας, προέκυψε σε βάρος της φόρος ύψους 1.236,72€.

Με την υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου, οικονομικού έτους 2014, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης, η οποία εκδόθηκε με βάση την υπ' αριθ. 2^η τροποποιητική δήλωση της προσφεύγουσας, προέκυψε σε βάρος της φόρος ύψους 1.069,67€.

Η προσφεύγουσα περιλαμβανόταν στην κατάσταση φορολογούμενων με αναδρομικές συντάξεις, καταβληθείσες εντός του έτους 2013, την οποία απέστειλε στην Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης η Διεύθυνση Επιχειρησιακών Διαδικασιών της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της ΑΑΔΕ, με το υπ' αριθ. πρωτ. ΔΙΕΠΙΔΙ 1175005 ΕΞ 2019/17.12.19 έγγραφό της. Ως εκ τούτου, η Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 32 του Κ.Φ.Δ. και της υπ' αριθ. πρωτ. 1174594/17.12.19 εγγράφου οδηγίας της Διεύθυνσης Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας της ΑΑΔΕ, βάσει της υπ' αριθ. 1^{ης} τροποποιητικής δήλωσης με υπαιτιότητα φορολογούμενου, εξέδωσε στις 24/12/2019 την υπ' αριθ. ειδοποίησης πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2014, με την οποία προέκυψε σε βάρος της προσφεύγουσας φόρος ύψους 3.060,11€.

Ακολούθως, η προσφεύγουσα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. πρωτ. Α. 1169/2020 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, υπέβαλε στις 29/9/2020 τις υπ' αριθ.,, και τροποποιητικές δηλώσεις φόρου εισοδήματος για τα οικονομικά έτη 2011, 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα, προσκομίζοντας παράλληλα βεβαιώσεις επικουρικών συντάξεων και μερισμάτων που εκδόθηκαν από τους αρμόδιους φορείς.

Η αρμόδια φορολογική αρχή, βάσει των ως άνω υποβληθεισών δηλώσεων, προχώρησε στις 13/11/2020 στην έκδοση των υπ' αριθ./2020,/2020 και/2020 εκκαθαριστικών σημειωμάτων φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2011, 2012 και 2013 αντίστοιχα, καθώς και της υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, οικονομικού έτους 2014, κατά των οποίων στρέφεται η προσφεύγουσα με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, επιμερίζοντας τα ποσά των αναδρομικών συντάξεων στα οικεία έτη, σύμφωνα με τις προσκομισθείσες βεβαιώσεις.

Η προσφεύγουσα με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή, ζητά την ακύρωση των προσβαλλόμενων πράξεων, ισχυριζόμενη ότι:

α. Το δικαίωμα του Δημοσίου να επιβάλει φόρο εισοδήματος για τα οικονομικά έτη 2011, 2012, 2013 και 2014 έχει παραγραφεί.

β. Παραβίαση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης.

Ως προς τον πρώτο προβαλλόμενο ισχυρισμό

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου **63B** του **ν. 4174/2013** ορίζεται ότι: «1. Άμεσος προσδιορισμός φόρου ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί, κατά περίπτωση, με τη διαδικασία του παρόντος, για έναν από τους εξής λόγους: α) για πρόδηλη έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης, β) για αριθμητικό ή υπολογιστικό λάθος. 2. Για την ακύρωση ή τροποποίηση υποβάλλεται αίτηση του φορολογούμενου εντός προθεσμίας τριών (3) ετών από την κοινοποίηση της πράξης ή, σε περίπτωση άμεσου προσδιορισμού του φόρου, από την υποβολή της δήλωσης. Αν η έλλειψη φορολογικής υποχρέωσης οφείλεται σε επιγενόμενο λόγο, που γεννήθηκε εντός του

τελευταίου τριμήνου της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, η αίτηση δύναται να υποβληθεί εντός τριών (3) μηνών από τη γένεση του λόγου αυτού. Η σχετική πράξη ακύρωσης ή τροποποίησης εκδίδεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης. 3. Άμεσος προσδιορισμός ή πράξη διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή πράξη επιβολής προστίμου δύναται να ακυρωθεί ή να τροποποιηθεί για τους λόγους που αναφέρονται στην παρ. 1 και χωρίς την αίτηση της παρ. 2. (...) 4. Κατά της πράξης της Φορολογικής Διοίκησης, με την οποία απορρίπτεται η αίτηση του φορολογούμενου, καθώς και κατά της πράξης που εκδόθηκε με βάση την παρ. 3, χωρεί άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63. 5. Η διαδικασία του παρόντος δεν αναστέλλει την προθεσμία και δεν κωλύει την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής ή της προσφυγής ενώπιον του δικαστηρίου. Η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής ή η εκκρεμοδικία δεν κωλύουν τη διαδικασία του παρόντος. Αν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή με την οποία προβάλλεται ως λόγος ακύρωσης ή τροποποίησης πράξης λόγος που αναφέρεται στην παρ. 1, δεν χωρεί κατά της ίδιας πράξης και για τον ίδιο λόγο υποβολή αίτησης με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 ή έκδοση πράξης χωρίς αίτηση με βάση τις διατάξεις της παρ. 3. 6. Με απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μπορεί να καθορίζονται η διαδικασία, ο τρόπος υποβολής της αίτησης, τα αρμόδια όργανα για την έκδοση της πράξης, ο τύπος και το περιεχόμενο της πράξης και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή του παρόντος».

Επειδή, με τις διατάξεις του **άρθρου 72 του ν. 4174/2013** ορίζεται ότι: «53. α) Κατ' εξαίρεση, άμεσος προσδιορισμός φόρου ή πράξεις προσδιορισμού φόρου ή επιβολής προστίμου που εκδόθηκαν εντός του 2019, για τις οποίες συντρέχει οποιοσδήποτε από τους λόγους που αναφέρονται στις περ. α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 63B και για τις οποίες δεν έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή ή προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος του άρθρου 63B, δύνανται να ακυρωθούν ή να τροποποιηθούν κατ' εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 63B. Για τον σκοπό αυτόν υποβάλλεται αίτηση του φορολογούμενου για ακύρωση ή τροποποίηση έως τις 31.7.2020 και η πράξη της Φορολογικής Διοίκησης εκδίδεται μέχρι τις 30.9.2020. Έως τις 30.9.2020 δύναται να γίνει και η ακύρωση ή τροποποίηση άμεσου προσδιορισμού φόρου, της πράξης προσδιορισμού του φόρου και της πράξης επιβολής προστίμου, εφόσον έχει εκδοθεί, χωρίς αίτηση του φορολογούμενου, κατ' ανάλογη εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 63B. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή και δεν έχει συμπληρωθεί η προθεσμία εξέτασής της, η προθεσμία αυτή διακόπτεται από την έναρξη ισχύος του άρθρου 63B και η ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή λογίζεται ως αίτηση του φορολογούμενου για την ακύρωση ή τροποποίηση, εξετάζεται ως τέτοια και η σχετική πράξη εκδίδεται έως τις 30.9.2020. Για τις υποθέσεις αυτές και σε περίπτωση ρητής απόρριψης του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης, επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά της πράξης απόρριψης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 63, με την οποία μπορούν να προβάλλονται και οι λόγοι που έχουν ήδη προβληθεί με την αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή. Σε περίπτωση σιωπηρής απόρριψης του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης λόγω άπρακτης

παρέλευσης της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου, η αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή και κάθε σχετικό έγγραφο διαβιβάζεται προς τη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών μέχρι τις 31.10.2020 και η προθεσμία εξέτασης της ενδικοφανούς προσφυγής εκκινεί εκ νέου από την 1η.11.2020. Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 63 εφαρμόζονται κατ' εξαίρεση και για όλες τις υποθέσεις της περ. α'. (...) γ) Για επιγενόμενους λόγους που γεννήθηκαν εντός του 2019, η αίτηση του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 63B υποβάλλεται εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. 54. (...) β) Οι πρόσθετοι φόροι ή το πρόστιμο του άρθρου 54 και οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 που επιβλήθηκαν με πράξεις διοικητικού προσδιορισμού φόρου που αφορούν σε χρήσεις έως τις 31.12.2013 και εκδόθηκαν εντός του έτους 2019, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 32, με βάση στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση, για αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά εντός του 2013, δεν δύναται να υπερβούν το 20% του κύριου φόρου που προσδιορίστηκε κατά την έκδοση της πράξης, εφόσον πρόκειται για το πρώτο έτος καταβολής σύνταξης, η οποία έγινε καθυστερημένα από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα. Το ίδιο ισχύει για τα ανωτέρω εισοδήματα που θα εκκαθαριστούν εκ νέου από την αρμόδια υπηρεσία κατ' εφαρμογή της διαδικασίας που προβλέπεται στην παρ. 53. Με αίτημα του φορολογούμενου εκδίδεται νέα πράξη από τη Φορολογική Διοίκηση με την οποία οι πρόσθετοι φόροι ή οι τόκοι εκπρόθεσμης καταβολής του άρθρου 53 περιορίζονται σε ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του κύριου φόρου και το πρόστιμο του άρθρου 54 δεν επιβάλλεται».

Επειδή, στο άρθρο 6 της Α. 1169/2020 ορίζεται ότι: «1. Σε περίπτωση που έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή και δεν έχει συμπληρωθεί η προθεσμία εξέτασης της έως την 30-06-2020, η ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή λογίζεται ως αίτηση του φορολογούμενου για την ακύρωση ή τροποποίηση και εφαρμόζεται η διαδικασία της παρούσας. Ο φορολογούμενος δεν υποχρεούται σε υποβολή νέας αίτησης και το αίτημά του εξετάζεται από την αρμόδια υπηρεσία με βάση τα οριζόμενα στην παρούσα. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών ενημερώνεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., ο οποίος εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη και ο οποίος είναι αρμόδιος για την εξέταση της αίτησης. 2. Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει ή αποστείλει στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 3 της παρούσας, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, προκειμένου να υποβάλει εκπρόθεσμες τροποποιητικές δηλώσεις σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας. 3. Η αποδοχή των εν λόγω τροποποιητικών, η εκκαθάριση αυτών και η ακύρωση/τροποποίηση διενεργείται έως τις 30-09-2020 ή σε όποια άλλη προθεσμία τυχόν προβλεφθεί, με κοινοποίηση στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών. Σε περίπτωση που παρέλθει άπρακτη η ως άνω προθεσμία θεωρείται ότι η αίτηση του φορολογούμενου έχει απορριφθεί σιωπηρά και η αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή και κάθε σχετικό έγγραφο διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών. 4. Αν πραγματοποιηθεί ρητή απόρριψη του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης από τη Δ.Ο.Υ., είτε λόγω μη προσκόμισης των δικαιολογητικών είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο, επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά της πράξης απόρριψης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 63 ΚΦΔ, με την οποία μπορούν να προβάλλονται και οι λόγοι που έχουν ήδη προβληθεί με την αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή (...)».

Επειδή, με την **Ε. 2115/2020** ορίζεται ότι: «(...)3. Στις περιπτώσεις που έχει ασκηθεί ενδικοφανής προσφυγή της οποίας η προθεσμία εξέτασης παρατάθηκε έως την 30.9.2020 (άρθρο έκτο περ. 4 ΠΝΠ Α' 75/30.3.2020, όπως κυρώθηκε και ισχύει με το άρθρο 1 ν. 4684/2020 (Α'86) και Α.1122/2020 Κοινή Απόφαση Υπουργού Οικονομικών και Διοικητή ΑΑΔΕ (Β'2088)), η προθεσμία αυτή διακόπτεται από την έναρξη ισχύος του άρθρου 63B ΚΦΔ (ήτοι από 30.6.2020) και η ασκηθείσα ενδικοφανής προσφυγή λογίζεται ως αίτηση του φορολογούμενου για την ακύρωση ή τροποποίηση, εξετάζεται ως τέτοια και η σχετική πράξη εκδίδεται έως τις 30.9.2020. Η Διεύθυνση Επίλυσης Διαφορών αποστέλλει κατάσταση των σχετικών ενδικοφανών προσφυγών ανά αρμόδια Δ.Ο.Υ. για την άμεση ενημέρωση και την έγκαιρη οργάνωση των απαιτούμενων ενεργειών εκ μέρους των Δ.Ο.Υ. Η αποστολή των φυσικών φακέλων θα πραγματοποιηθεί, όπου αυτό χρειασθεί, σταδιακά λόγω του χρόνου που απαιτεί η διαχείριση του μεγάλου πλήθους των ενδικοφανών προσφυγών. Στην περίπτωση ήδη ασκηθείσας ενδικοφανούς προσφυγής, ο φορολογούμενος έχει το δικαίωμα να προβάλει ως επιπρόσθετους λόγους τους λόγους που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 63B ΚΦΔ. Για τις υποθέσεις αυτές και σε περίπτωση ρητής απόρριψης του αιτήματος ακύρωσης ή τροποποίησης, επιτρέπεται η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά της πράξης απόρριψης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 63 ΚΦΔ, με την οποία μπορούν να προβάλλονται και οι λόγοι που έχουν ήδη προβληθεί με την αρχικώς ασκηθείσα ενδικοφανή προσφυγή.».

Επειδή, σύμφωνα με το **άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 4174/2013**: «1. Αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει, ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση (...) 3.α. Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την κοινοποίηση του προσωρινού προσδιορισμού του φόρου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης. β. Τροποποιητική φορολογική δήλωση που υποβάλλεται μέχρι την κοινοποίηση εντολής ελέγχου ή της πρόσκλησης παροχής πληροφοριών του άρθρου 14 του παρόντος, έχει όλες τις συνέπειες της εκπρόθεσμης δήλωσης(...)».

Επειδή, περαιτέρω, με την **ΠΟΛ. 1114/22-7-2016**, με την οποία έγινε δεκτή από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων η υπ' αριθ. **14/2016 γνωμοδότησή του Ν.Σ.Κ. (Β' Τμήμα)** διευκρινίζονται τα ακόλουθα όσον αφορά στην εφαρμογή των ως άνω διατάξεων του άρθρου 19 του Κ.Φ.Δ.: «1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19 του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.), αν ο φορολογούμενος διαπιστώσει, ότι η φορολογική δήλωση που υπέβαλε στη Φορολογική Διοίκηση περιέχει λάθος ή παράλειψη, υποχρεούται να υποβάλει τροποποιητική φορολογική δήλωση (παρ. 1). (...) Τροποποιητική φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την έκδοση εντολής ελέγχου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης για έλεγχο της αρχικής δήλωσης με όλες τις συνέπειες περί εκπρόθεσμης δήλωσης (παρ. 3). 2. Το Ν.Σ.Κ. (Β' Τμήμα), με την αριθ. 14/2016 γνωμοδότησή του, που έγινε αποδεκτή από τον Γενικό Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και την οποία σας κοινοποιούμε συνημμένη, διευκρίνισε, με αφορμή ερώτημα της υπηρεσίας μας, τα ακόλουθα όσον αφορά στην εφαρμογή των ως άνω

διατάξεων του άρθρου 19 του Κ.Φ.Δ.: α) Καταρχήν, στην κατά το άρθρο 19 του Κ.Φ.Δ. (ν.4174/2013) έννοια της τροποποιητικής δήλωσης, ο νομοθέτης περιέλαβε τόσο την υπό ισχύ της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν.2238/1994 προβλεπόμενη συμπληρωματική δήλωση, με την οποία ο φορολογούμενος επαύξανε τις φορολογικές υποχρεώσεις του, όσο και την κατά την παρ. 4 του άρθρου 64 του ν.2238/1994 ανακλητική δήλωση, με την οποία ο φορολογούμενος απέβλεπε στη μείωση των υποχρεώσεών του που προέκυπταν από την αρχική δήλωσή του. β) Η, μετά την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου, υποβολή τροποποιητικής δήλωσης (εν είδει συμπληρωματικής τοιαύτης), από την οποία προέκυψε αυξημένη φορολογητέα ύλη σε σχέση με αυτήν της αρχικής δήλωσης και συνακολούθως επί πλέον καταβλητέος φόρος, ανάγεται στη σφαίρα της βούλησης και των νόμιμων επιλογών του φορολογουμένου, αφού, ως έχει κριθεί, η, υπέρ του φορολογουμένου, θεσπισμένη παραγραφή του δικαιώματος επιβολής του φόρου από το Δημόσιο συνιστά γνήσια παραγραφή (ΣτΕ 3643/2013, ΣτΕ 1378/2006, ΣτΕ 2950/2005, ΣτΕ 1626/2001 κ.α.) και ως εκ τούτου η εξ αυτής παραίτηση του φορολογουμένου είναι καθ' όλα επιτρεπτή (ΣτΕ 3788/2005). Επομένως, υπό το καθεστώς του άρθρου 19 του Κ.Φ.Δ., η προβλεπόμενη σε αυτό τροποποιητική δήλωση περιλαμβάνει τόσο τη δήλωση, η οποία συνεπάγεται επαύξηση των φορολογικών υποχρεώσεων αυτού που την υποβάλλει (και αντιστοιχεί στην προαναφερθείσα πρώην συμπληρωματική) και η υποβολή της είναι υποχρεωτική, όσο και τη δήλωση, η οποία συνεπάγεται μείωση των υποχρεώσεων που προέκυπταν από την αρχική δήλωση (και αντιστοιχεί στην προαναφερθείσα πρώην ανακλητική) και η υποβολή της δεν έχει χαρακτήρα υποχρεωτικότητας, αλλά ανάγεται στη σφαίρα των δικαιωμάτων του ενδιαφερόμενου και τελεί υπό τον χρονικό περιορισμό της υποβολής της μέχρι την έκδοση εντολής ελέγχου ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου προς επιβολή του φόρου. γ) Στην περίπτωση που υποβλήθηκαν τροποποιητικές δηλώσεις, οι οποίες αντιστοιχούν στις προαναφερθείσες πρώην συμπληρωματικές δηλώσεις των οποίων η υποβολή είναι υποχρεωτική, ανεξάρτητα αν έχουν υποβληθεί πριν ή μετά την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου να επιβάλει τον φόρο, η φορολογική αρχή νομίμως αποδέχθηκε την υποβολή τους και επέβαλε τον, δυνάμει αυτών, προκύψαντα κύριο και πρόσθετο φόρο, (...).».

Επειδή, στην παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4174/2013 ορίζεται ότι: «2. Η πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εκδίδεται με βάση στοιχεία που έχουν τυχόν παρασχεθεί από τον φορολογούμενο σε φορολογική δήλωση ή κάθε άλλο στοιχείο που έχει στη διάθεσή της η Φορολογική Διοίκηση.»

Επειδή, με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 4174/2013 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: «Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά την έκδοση πράξης διόρθωσης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, σε περίπτωση υποβολής τροποποιητικής δήλωσης σχετικά με την οποία έχει εκδοθεί πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου. Η Φορολογική Διοίκηση υποχρεούται να εκδώσει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού φόρου μόνο εφόσον κάνει αποδεκτή την τροποποιητική δήλωση. (...).

Επειδή, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. πρωτ.

Α. 1169/2020 Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, υπέβαλε τις υπ' αριθ.,, και/2020 τροποποιητικές δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, οικονομικών ετών 2011, 2012, 2013 και 2014 αντίστοιχα. Οι ως άνω τροποποιητικές δηλώσεις έγιναν δεκτές από την αρμόδια φορολογική αρχή, η οποία προχώρησε βάσει αυτών στην έκδοση α) του υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2011, β) του υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2012, γ) του υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 και με αριθμό χρηματικού καταλόγου/.... εκκαθαριστικού σημειώματος φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2013, και δ) της υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου, οικονομικού έτους 2014.

Επειδή, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν ανωτέρω, η υποβολή τροποποιητικών δηλώσεων εκ μέρους της προσφεύγουσας, εν είδει συμπληρωματικών τοιαύτων, μετά την παραγραφή του δικαιώματος του Δημοσίου προς επιβολή φόρου για τις ένδικες χρήσεις, ανάγεται στη σφαίρα της βούλησής της και αποτελεί νόμιμη επιλογή της, δεδομένου ότι η ως άνω θεσπισμένη παραγραφή συνιστά γνήσια παραγραφή και η παραίτηση της προσφεύγουσας από αυτή είναι επιτρεπτή, η φορολογική αρχή νόμιμα προχώρησε στην έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων και ο περί του αντιθέτου ισχυρισμός της προσφεύγουσας απορρίπτεται ως αβάσιμος.

Ως προς το δεύτερο προβαλλόμενο ισχυρισμό

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος «Το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερόμενου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του».

Επειδή, με την ανωτέρω διάταξη θεσπίζεται ατομικό δικαίωμα του φορολογούμενου να αναπτύσσει τις απόψεις του πριν από κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων και συμφερόντων του. Το δικαίωμα δε αυτό εξειδικεύτηκε με το **άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999)**, με το οποίο ορίζεται ότι «1. Οι διοικητικές αρχές, πριν από κάθε ενέργεια ή μέτρο σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων συγκεκριμένου προσώπου, οφείλουν να καλούν τον ενδιαφερόμενο να εκφράσει τις απόψεις του, εγγράφως ή προφορικά, ως προς τα σχετικά ζητήματα. 2. Η κλήση προς ακρόαση είναι έγγραφη, αναφέρει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα της ακρόασης, προσδιορίζει δε το αντικείμενο του μέτρου ή της ενέργειας. Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Ο ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα να λάβει γνώση των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων και να προβεί σε ανταπόδειξη. Η τήρηση της προαναφερόμενης διαδικασίας, καθώς και η λήψη υπόψη των απόψεων του ενδιαφερομένου, πρέπει να προκύπτουν από την αιτιολογία της διοικητικής πράξης. Το υιοθετούμενο μέτρο πρέπει να λαμβάνεται μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την ακρόαση του ενδιαφερομένου. (...)».

Επειδή, κατ' εφαρμογή της ανωτέρω συνταγματικής επιταγής περί τήρησης της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ως ουσιώδους τύπου της διαδικασίας έκδοσης των ατομικών διοικητικών πράξεων, θεσπίστηκε η διαδικασία του **άρθρου 28 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013)**, σύμφωνα με το οποίο «1. Η Φορολογική Διοίκηση κοινοποιεί εγγράφως στον φορολογούμενο τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου και τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου, ο οποίος πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένος. Ο φορολογούμενος δύναται να ζητά να λαμβάνει αντίγραφα των εγγράφων στα οποία βασίζεται ο διορθωτικός προσδιορισμός φόρου. Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό φόρου εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της έγγραφης γνωστοποίησης. 2. Η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει την οριστική πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου, εντός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής των απόψεων του φορολογούμενου ή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος δεν υποβάλλει τις απόψεις του, την εκπνοή της προθεσμίας που ορίζεται στην παρ. 1. (...)». Εξάλλου, με την υπ' αριθ. ΔΕΛ Α 1069048/2-5-2014 εγκύκλιο της Γ.Γ.Δ.Ε., με την οποία δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή διατάξεων του ν. 4174/2013, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι «Με την παράγραφο 1 του άρθρου 28 προβλέπεται ότι με την ολοκλήρωση των ελεγκτικών επαληθεύσεων από τον ελεγκτή και σε κάθε περίπτωση που διαπιστώνεται από το φορολογικό έλεγχο ότι προκύπτει διαφοροποίηση της φορολογικής οφειλής του φορολογούμενου σε σχέση με τις δηλώσεις που έχει υποβάλλει, πριν τη σύνταξη της οικείας έκθεσης ελέγχου και την έκδοση της οριστικής πράξης διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, θα επιδίδεται στον υπόχρεο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός του φόρου μαζί με το σχετικό σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου, στο οποίο θα αναφέρεται η φορολογική οφειλή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού καθώς και οποιοδήποτε σχετικό στοιχείο αιτιολογεί τη διαφοροποίηση της αμέσως ως άνω οφειλής σε σχέση με τη φορολογική οφειλή με βάση τη δήλωση. Με το σημείωμα αυτό θα καλείται ο φορολογούμενος να διατυπώσει τις απόψεις του σχετικά με τον προσωρινό διορθωτικό προσδιορισμό του φόρου εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοσή του. Ο προσωρινός διορθωτικός προσδιορισμός του φόρου, το σημείωμα διαπιστώσεων καθώς και το ότι λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις του φορολογούμενου στην περίπτωση που αυτές παρασχέθηκαν ή ενδεχόμενη μη ανταπόκρισή του θα αναφέρονται στη σχετική έκθεση ελέγχου με βάση την οποία θα εκδίδεται η οριστική πράξη του φόρου.».

Επειδή, όπως έχει κριθεί νομολογιακά, εφόσον η επίδικη πράξη εκδίδεται μετά την υποβολή σχετικής δήλωσης φορολογίας από τον φορολογούμενο, ο οποίος μπορούσε αλλά και υποχρεούνταν να δηλώσει οποιοδήποτε στοιχείο για τον προσδιορισμό του εισοδήματός του κ.λπ., δεν συντρέχει κατ' άρθρο 20 παρ. 2 του Συντάγματος περίπτωση νέας κλήσης αυτού, αφού το δικαίωμα του τελευταίου να εκθέτει τις απόψεις του ικανοποιείται και η αντίστοιχη υποχρέωση της διοίκησης να τον καλέσει προς τούτο καλύπτεται όταν η οικεία διοικητική πράξη εκδίδεται κατά νόμο με τη σύμπραξη αυτού, δυνάμενου να εκθέτει πλήρως τις απόψεις του με την υποβαλλόμενη δήλωση (πρβλ. ΣτΕ 4747/2012, 1685, 3409/2013).

Επειδή, περαιτέρω και όλως επικουρικώς, όπως έχει κριθεί από την Ολομέλεια του ΣτΕ (πρβλ. ΣτΕ 4447/2012), «(...) όταν βάσει της συγκεκριμένης ειδικής νομοθεσίας που διέπει την έκδοση της δυσμενούς διοικητικής πράξεως προβλέπονται, πέραν της αρχικής προηγούμενης ακροάσεως, και ένα ή περισσότερα στάδια ενδικοφανούς διαδικασίας ενώπιον ανωτέρων οργάνων η μη τήρηση του προβλεπόμενου τύπου της προηγούμενης ακροάσεως κατά την διαδικασία εκδόσεως της αρχικής πράξεως καλύπτεται, εφόσον ο ενδιαφερόμενος ασκήσει την ή τις ενδικοφανείς προσφυγές και προβάλει τους κρίσιμους, κατ' αυτόν, ισχυρισμούς που δεν προέβαλε πριν την έκδοση της αρχικής πράξεως».

Επειδή, στην υπό κρίση περίπτωση, τα υπ' αριθ./2020,/2020 και/2020 εκκαθαριστικά σημειώματα φόρου εισοδήματος, οικονομικών ετών 2011, 2012 και 2013, καθώς και η υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου, οικονομικού έτους 2014, εκδόθηκαν έπειτα από την υποβολή των υπ' αριθ., και/2020 τροποποιητικών δηλώσεων φόρου εισοδήματος από την προσφεύγουσα και, ως εκ τούτου, κατά τα ανωτέρω κριθέντα, δεν τίθεται ζήτημα παραβίασης του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης, ο δε περί του αντιθέτου ισχυρισμός της τελευταίας στερείται βασιμότητας και απορρίπτεται.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

Την απόρριψη της με αριθμό πρωτ./27-4-2021 ενδικοφανούς προσφυγής της του, με Α.Φ.Μ.

Οριστική φορολογική υποχρέωση της υπόχρεης με βάση την παρούσα απόφαση:

-Υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2011, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε' Θεσσαλονίκης.

Τελικό πιστωτικό ποσό: **910,35€**.

-Υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2012, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε' Θεσσαλονίκης.

Τελικό χρεωστικό ποσό: **72,42€**.

-Υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 και με αριθμό χρηματικού καταλόγου/.... εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος, οικονομικού έτους 2013, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε' Θεσσαλονίκης.

Τελικό χρεωστικό ποσό: **1.236,72€**.

-Υπ' αριθ. ειδοποίησης/2020 πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου, οικονομικού έτους 2014, του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Ε΄ Θεσσαλονίκης.

Νέο χρεωστικό ποσό: **1.069,67€**.

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στην υπόχρεη.

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ Α8
ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ

ΖΑΧΑΡΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Ακριβές Αντίγραφο
Η Υπάλληλος του Αυτοτελούς
Γραφείου Διοικητικής Υποστήριξης

Σ η μ ε ί ω σ η: Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.